16.10.2023

Asia: HE 33/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vanhemmuuslain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Uskonnonvapauslain toteutumisen kannalta pitäisi ottaa huomioon uskontojen suhtautuminen ruumiinavauksiin ja haudattujen ruumiiden tutkimiseen. Suhtautuminen ruumiinavauksiin ja haudattujen ruumiiden tutkimuksiin vaihtelee eri uskonnoissa. Kaikissa uskonnoissa vanhemmuuden selvittäminen ei näyttäisi olevan riittävän painava syy haudatun vainajan tutkimiseen.

Yleisesti katsotaan, että islamissa ruumiinavaus on sallittua silloin kun epäillään rikosta tai siihen on pakottava lääketieteellinen syy. Pääosin islamin edustajat katsovat, että ruumiinavaukset, jotka eivät perustu pakottaviin lääketieteellisiin tai oikeudellisiin syihin, ovat ruumiin häpäisemistä. Siten oikeusgeneettinen tutkimus ei ole riittävä syy exhumaatioon. Yleensä ottaen, mikäli ruumiinavaus tehdään, perhe haluaa todennäköisesti, että kaikki elimet palautetaan ruumiiseen.

Vainajan luiden rikkominen ei ole sallittua, joten se on synti Islamissa. Profeetan perimätiedon mukaan kuolleiden ihmisten luiden murtaminen on sama kuin elävän ihmisen luiden murtaminen.

Islamilaisen perheoikeuden mukaan isyys riippuu avioliiton olemassaolosta tai sen epäilystä, ja DNA-testi ei vahvista isyyttä kaikissa tilanteissa. Joidenkin mukaan se, että DNA-analyysi toimisi ainoana kriteerinä isyyden vahvistamisessa tai kiistämisessä, on ristiriidassa islamilaisen lain kanssa. Isyyttä ei välttämättä vahvisteta, vaikka DNA-testit osoittaisivat lapsen isän olevan avionrikkoja.

Juutalainen laki ei salli ruumiin poistamista haudasta tai muutakaan siihen kajoamista eikä missään nimessä salli minkäänlaisen koepalan ottamista ruumiista. Tämä olisi äärimmäisen epäkunnioittavaa vainajan ruumista kohtaan. Ainoastaan, jos jonkun ihmisen henki voitaisiin pelastaa ruumiista saadulla tiedolla tai mikäli hautapaikka olisi jostain syystä epäkunnioittava tai väliaikainen, voitaisiin ruumis siirtää muualle ja/tai tutkia. Isyyden tai äitiyden toteaminen ei ole tarpeeksi painava syy ruumiin häpäisyyn.

Buddhalaiset uskovat, että ruumista täytyy kohdella kunnioittavasti ja tajunnan olisi annettava poistua ruumiista ennen kuin ruumiinavausta harkitaan. Buddhalaiset ovat joustavia. Jos joku haluaa esimerkiksi luovuttaa elimiään, se on mahdollista, vaikka heti kuoleman jälkeen. Ruumiinavaus, johon ei ole vainajan lupaa, olisi hyvä tehdä vasta kolmen päivän kuluttua kuolemasta. Sen jälkeen ei ole merkitystä. Kolme päivää on vain sopimus, tajunnan läsnäolo kuoleman jälkeen vaihtelee yksilön mukaan. Buddhalaisuudessa vainaja polttohaudataan ja uurnaa saatetaan säilyttää. Tuhkan tutkimiselle ei ole estettä.

16.10.2023

Hindulaisuudessa vainajan ruumis polttohaudataan. Polttohautauksen jälkeen jäljelle jää vain tuhkat, jotka viedään pyhään jokeen osana loppuriittejä. Oikeusgeneettisen tutkimuksen kannalta ei jää vainajan ruumiista tutkittavaa materiaalia.

Kristinuskon näkökulmasta ruumiinavaukseen ei sisälly merkittäviä eettisiä ongelmia vallitsevassa lainsäädännössä huomioon otettujen lisäksi, kunhan vainajan käsittelyssä kunnioitetaan vainajan kehoa.

Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkolla ei ole mitään opillista estettä tässä, kunhan vainajaa kohdellaan kunnioittavasti. Ihmisen sielu on ruumis ja henki yhdessä ja hengen poistuttua ruumis on täyttänyt tehtävänsä.

USKOT-foorumin tarkoituksena on vaalia yhteiskuntarauhaa maassamme uskonnonvapautta vahvistavassa hengessä edistämällä uskontojen välistä vuoropuhelua, yhdenvertaisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja yhteistyötä sekä yhteiskunnallista toimintaa Foorumin tärkeiksi katsomissa asioissa ja verkostoissa. USKOT-foorumi edustaa kristinuskoa, juutalaisuutta, islamia, buddhalaisuutta, hindulaisuutta ja myöhempien aikojen pyhiä sekä käy jäsenyysneuvotteluja bahai-uskon kanssa.

Ystävällisin terveisin

Katri Kuusikallio
Toiminnanjohtaja /Executive Director
USKOT-foorumi / CORE Forum
https://uskot.fi/
https://www.facebook.com/uskotfoorumi

USKOT-foorumi ry – Uskontojen yhteistyö Suomessa
